

Revistă săptăminală a Asezămintelor culturale

SĂPTĂMÎNA ECONOMIEI

Cineva spunea odată că proverbul este un copil al experienței. Al experienței de mii de ani a popoarelor și apoi presată într-un cristal. Un fel de bijuterie, de podoabă a poporului. Un fel de medalie pe care poporul și-a gravat înțelepciunea. N-am de gând să scriu despre proverbe. Mă folosesc numai, la începutul acestei însemnări, de câteva dintr-insele legate de titlul de la începutul ei. Cuvântul economie este contrariul altui cuvânt care sună risipă. Ce frumos, cât de înțelept a știut poporul să zugrăvească pe acela care nu știe să se gospodărească, să chibzuiește cu înțelepciune. „Banul din mână îi scapă, / Ca ciurul cum ține apă” sau „Banul e făcut rotund, lesne se rostogolește”.

În câteva cuvinte, o întregă înțelepciune. Numai că unele din aceste proverbe, traversând oceanul timpului, o dată cu schimbările din viața poporului sau a popoarelor, își pierd valabilitatea. Vă mai amintiți, cu siguranță, de proverbul atît de popular altădată: „Stringe bani albi pentru zile negre!” Așa se spunea, în popor, pe vremea tinereții mele. Oamenii trăiau pe vremea aceea nu zile, ci ani, vremuri negre. Și totuși înțelepciunea populară îi sfătua să stringă — de aveau, de nu aveau, — în sudoare, bani albi pentru zile și mai negre. Pentru că pe atunci oamenii se așteptau întotdeauna și la vremuri mai aprige, mai întunecate. Am frunzărit mai zilele trecute un material documentar cu privire la fenomenul acesta de economisire a banilor prin Casele de Economii și Consemnațiuni și am aflat lucruri care m-au bucurat.

În anul 1965, populația țării depuse spre păstrare la C.E.C. o sumă de aproape cinci ori mai mare decît în anul 1959. Iar anul acesta, numai în primele nouă luni, suma totală depusă spre păstrare de către depunătorii este cu 37 la sută mai mare decît cea depusă în perioada corespunzătoare a anului trecut.

Faptele acestea sînt grăitoare. Oamenii din țara noastră trăiesc din ce în ce mai bine, nivelul lor de trai material și cultural este în permanentă creștere. Economisirea banilor la Casa de Economii și Consemnațiuni — și nu la ciorap, cum făceau, dacă puteau, altădată — capătă un caracter de masă, cuprinzînd aproape cinci milioane de oameni: ai muncii, virșnici și tineri, de la orașe și sate. Numai că oamenii din zilele noastre nu mai string bani albi pentru zile negre. Altele sînt țelurile economisirii. În primul rînd pentru că în viitor se întrevăd numai zile luminoase. Din ce în ce mai senine și mai luminoase. Oamenii din zilele noastre string bani la C.E.C. pentru a-și cumpăra obiecte de o valoare mai mare, mai deosebite, cum ar fi mobila, televizoarele, autoturismele. Sau pentru a-și face case noi. Pentru a-și înfrumuseța viața. Și o dată cu depunerea banilor la C.E.C. încep să curgă dobinzile și cîștigurile. Pentru că există un mare număr de depunători care beneficiază de avantajele economisirii și-au cumpărat autoturisme, mobilă, televizoare, frigider sau și-au construit case.

La tragerile la sorți ale libretelor de economii cu dobîndă și cîștiguri în autoturisme s-a acordat pînă-n prezent un număr de 1436 autoturisme de diferite mărci.

În fiecare an s-a încetățenit la noi obiceiul unei „Săptămîni a economiei”, săptămîină cînd se desfășoară o activitate mai deosebită în acest domeniu.

În anii care vin, venitul național, izvorul principal al ridicării nivelului de trai va sporii mult, salariul real va fi în 1970 cu 25 la sută mai mare decît în 1965, veniturile țărănimii vor crește și ele cu 20—25 la sută, iar nivelul mediu al pensiilor de bătrînețe va crește cu 35 la sută față de 1965. Toate acestea permit să se întrevadă o dezvoltare și mai mare a acțiunii de economisire.

Și an de an ideea economiei va pătrunde și mai adînc în rîndurile populației. Și atunci cînd nu va mai exista cetățean, de la oraș sau de la sat, bătrîn, matur sau copil, care să nu aibă un carnet sau un număr de obligațiuni C.E.C., vom fi ajuns nu la „Săptămîna” ci la Anii luminoși ai Economiei.

Constantin PRISNEA

Două generații

Foto: M. MERESCIU

CEA MAI FRUMOASĂ VIRTUTE

Școala vieții este o școală fără note și catalog, fără caiete și extemporale, fără ore de curs cu clopoțelul sunînd la începutul și la sfîrșitul lor, o școală fără diplome, dar nu și fără examene. Dacă stăm și ne gîndim bine, examenele la care te obligă această școală de durată sînt de-o covîrșitoare însemnătate. Aici nu există corigențe, ezitări sau aminări. Aici de obicei se vede dintr-odată dacă ești pătruns sau nu de un lucru, dacă s-a prins sau nu învățătura de tine. Studiile acestei școli, cărțile ei fundamentale, disciplinele ei limpezi se numesc: cinstea, munca, pasiunea, prietenia, conștiința dreptății, într-ajutorarea, bunul simț, măsura, generozitatea, hărnicia, capacitatea, buna

cuviință, seriozitatea, respectul față de bunul obștesc, mîndria de a fi folositor societății întregi, dragostea fierbinte față de patrie, abnegația, eroismul. Este de-a dreptul uluitor cîte învățături și discipline se cer a fi deprinse la această școală pe care o numim a vieții, la această școală mereu proaspătă și nouă, deși ea este veche de milenii.

Ratarea, adică sentimentul că n-ai reușit în viață, vine nu atît de la liceu și universitate, cît de la nesocotirea și nerespectarea normelor aspre, deși liber consimțite, cerute de

Petru VINTILĂ

(Continuare în pag. a 6-a)

CE FACETI PENTRU PREVENIREA RISIPEI?

Risipa găsește cele mai neașteptate portite de intrare: de la o căruță cu coșul spart, prin care știuleții se pierd unul câte unul, până la nutrețul călcat în picioare de vite lingă iesle. Bunul gospodar știe însă că lupta împotriva risipei nu trebuie să slăbească nici o clipă. De acest adevăr sint convinși și cooperatorii agricoli din Petrești, raionul Găiești. Aici, pentru a se urmări modul în care sint folosite diferitele bunuri ale cooperativei, la scoaterea din inventar se controlează data cumpărării, verificându-se durata de întrebuințare. O măsură de precauție a cărei eficacitate se măsoară printr-o folosire tot mai îndelungată a bunurilor.

Un lucru care ar părea mărunț, cum sint sacii, a constituit multă vreme un subiect de discuție: în fiecare an se cheltuiau mulțime de bani pentru cumpărarea unor saci noi. Repararea și îngrijirea la timp, formarea unui stoc de saci destinați cerealelor au dus la realizarea de importante economii. Cantitățile de nutreț date vitelor la grajd sint măsurate; se extinde construcția ieslelor de ciment care sint mai economice.

Sint însă unități unde risipa n-a fost alungată cu totul. Luându-și neglijența drept aliat, ea

pătrunde mai peste tot și-și lasă semnele de recunoaștere. Curtea sediului cooperativei agricole din Tuțulești, raionul Costești, este presărată din belșug cu boabe de griu și porumb, care ar oferi săptămîni de hrană citorva sute de păsări. Într-un colț sint aruncate două lăzi cu legume stricate; alături o grămadă de ceapă răspindește un miros greu, indicînd un început de alterare. Sub un șopron, cițiva saci cu azotat de amoniu și-au redus dimensiunile la jumătate; sparți fiind, îngrășămintele din ei s-au scurs și seamănă cu un depozit de cenușă bătut de ploii și spulberat de vînturi.

Din întîmplare, președintele comisiei de revizie — învățătorul Ion Vasile — este și director al căminului cultural. Oare nu s-ar putea da o mai mare extindere acțiunilor care ar viza această situație? Atît căminul, cit și cooperativa ar avea de ciștigat, dacă brigada artistică ar satiriza neglijența și nepăsarea de care dau dovadă cei răspunzători de această stare de lucruri.

Lucruri asemănătoare am întîlnit și la C.A.P. Ionești, din același raion: aici, din pricina sacilor rupți, la brutăria cooperativei au fost strinse, prin măturare, 227 kg făină amestecată cu praf și nisip. În curtea coopera-

tivei ești întîmpinat de mari grămezi de porumb; peste tot sint împrăștiate boabe.

Uneori, risipa se strecoară cînd un lucru nu este făcut cu deplin spirit gospodăresc. Astăvară, fiindcă nu a fost asigurată o sursă permanentă de apă pentru irigații, peste 80 la sută din căpșunile plantate pe 5 ha s-au uscat. Cit de mare e paguba, se poate vedea din faptul că numai răsaturile au costat 36 000 lei!

În legătură cu deficiențele semnalate la cele două cooperative agricole de producție, din Tuțulești și Ionești, o vină au și comisiile de revizie: ultimele verificări întreprinse de ele au avut loc cu peste patru luni în urmă, și atunci s-a trecut cu superficialitate peste cazurile de risipă.

Considerăm că ar fi necesar să se dea mai multă atenție acestei probleme, știind că risipa mică face paguba mare, cu alte cuvinte ea trebuie prevenită, nu neglijată pînă cînd ia proporții.

Mircea IORGULESCU

TEPI

La cooperativa agricolă de producție Galda de Jos-Alba, mortalitatea la purcel este mare.

Triste scroafele se-arată
Și cu plinsul umplu satul
Că purceii lor o dată
Nu pot apuca Ignatul!

Baia comunală din Coteana Slatina a devenit depozit de făină.

Se-ntimplă mare nostimadă
Cu baia lor, dintr-o pricină:
Și fără să mai intri-n cadă
Poți deveni alb. De făină.

În unele săli de clasă ale școlii din Girișul Negru-Salonta plouă.

Cică, de un timp, Ilie,
Cel mai bun elev din sat,
Lecția perfect o știe,
Dar la tablă stă...plouat.

V. D. POPA

Arături adinci de toamnă la C.A.P. Albești, regiunea Ploiești

MAMA LENA

Una dintre casele cu cele mai multe încăperi din comuna Brîncoveni-Slobozia este a soților Ion și Elena Băcanu, care și-au fericit căsnicia cu unsprezece copii. De unsprezece ori a dat viața lăstar în casa lor, de unsprezece ori a prins a răsună gîngășul plînsul care seamănă în inima părinților bucurie și speranță, plînsul de nou născut.

Tatăl, Ion Băcanu, tîmplar de meserie, de la înființarea cooperativei agricole membru al acesteia, a lărgit mereu casa, a renovat-o, a făcut paturi, scaune și mese. Gospodărie grea, care cerea și o mîină de femeie harnică. La masă, cînd erau cu toții, mama punea treisprezece tacimuri. Să mulțumești treisprezece guri și gusturi este o artă, și asta ani la rînd, în fiecare zi, cu fiecare prînz, cu fiecare cină. Cită răbdare, cită grijă, cită duioasă atenție de mamă!

Acum, copiii mai mari și-au luat zborul, care prin școli, care cu serviciul, care la armată. Cele treisprezece tacimuri nu mai sint folosite deodată decît la mari sărbători. Sint clipele pe care mama nu le-ar da pe nimic în lume.

Cînd, în consiliul de conducere al cooperativei agricole, s-a discutat cine să răspundă de bucătăria grădiniței sezoniere, președintele Marin Constantin a propus:

— Să o punem pe țata Lena. Ea a crescut copii mulți și știe ce va să zică să împaci o spuză de guri. E gospodină bună, curată, se spune că nici un copil nu i-a fost bolnav.

Alegerea s-a dovedit inspirată. Despre

felul cum bucătăreasa își face datoria, se spun numai lucruri de laudă. Cînd președintele trece pe la grădiniță și aruncă obișnuita întrebare: „Ce bunătăți pregătești pentru azi?” — Elena Băcanu, în loc de răspuns, scoate cu gesturi iuți o lingură și un castronel pentru degustare. Deși e sigură pe priceperea ei în ale bucătăriei și nu ar pune o clipă la îndoială calitatea meniului, așteaptă verdictul nu fără emoție.

Din mîncarea fierbinte fug încoace și încolo aburi care gidilă nările. Înainte să poată duce limba la gură, președintele își asigură un răgaz spunînd:

— După cum știi, țata Lena, la porumb și floarea soarelui am depășit planul binișor, la ziua-muncă dăm cu 5 lei peste prevederi. A fost toamnă bogată. Ia să vedem, se simte asta și în gustul mîncării?

Știe că bucătăresei îi place, ca oricărei gospodine, să fie laudată și, fiindcă merită într-adevăr, îi spune:

— Bravo, ai făcut o mîncare pe cînte, să trăiești!

Imbujorat de dogoarea focului, obrazul femeii se face și mai roșu.

Copiii le place mîncarea de la grădiniță, cer supliment. La întrebarea: „Cine mai vrea, copii?”, de la mîștele pitice se ridică mulțime de mîini. Mama Lena le cuprinde pe toate cu o privire și polonicul uriaș începe să împartă fiecăruia...

Nicolae CULCEA

CHIPUL CASEI

Că și omul, ca și cartea, ca și floarea, și casa are chipul, farmecul și frumusețile ei.

Săteanca noastră, mama și gospodina tuturor lucrurilor mari și mici, este cea care-i dă casei acest chip: nu e cazul s-o învățăm noi, cei de la oraș, cum să și-o facă mai atrăgătoare. Simțirile ei spre frumusețe transmise țesăturilor și cîntecelor ei, o călăuzește suficient de vreo două mii de ani. Bărbatul durează casa. O împrejmuiește, o apără, femeia dindu-i căldură, viață, strălucire. Dovada cea mai bună sînt casele albe, curate ca un pahar, pe care le întîlnim pretutindeni prin țară.

Dar despre o altă casă am vrea să vorbim puțin, despre o anume casă chemată să reprezinte bogățiile și sufletul satului românesc: **casa învățătorului, casa intelectualului** din sat sau comună, casa în care se cuvine să se afle lucrurile cele mai frumoase, cele mai reprezentative, cele mai aiese din partea locului.

La Pietrarii de lingă Horezu, în Argeș, se află, de pildă, o asemenea casă: o casă ca mai toatele din sat, bătrînă de peste 150 de ani, refăcută, îngrijită, așezată pe-o coastă cu priveliști incintătoare.

La ora nepotrivită a unei vizite de musafiri nepoftiți, gospodarii ne-au primit cu bine știuta ospitalitate națională, cerindu-și iertăciuni că nu-i pregătita casa de oaspeți... Trei trepte albe ne-au condus înăuntru, unde încăperile ni s-au arătat în cea mai adevărată, pură și emoționantă atmosferă de oameni cu mult bun gust, cu deosebit spirit gospodăresc și mai ales, cu o gingașă înclinare de a-și dichisi lucrurile după inima și chemarea indeletnicirii lor. Încăperea din dreapta, un veritabil tezaur de artă țărănească, polițe cu străchini și căni zmălțuite, dulapuri cu carnea scindurii crestată-n flori și linii. Citeva ștergare, o lampă construită după un model bătrînesc, dintr-o mică roată, ca de car, perdele cu inflorescențe. Scoarțe, un jilț, mușcate la ferești... A doua încăpere, rafturi cu cărți pină la tavan, de literatură, de muzică, dicționare, volume didactice, reviste, caiete școlare, dosare diverse cu studii începute, un radio, un pikup și o mare colecție muzicală de discuri clasice, moderne, populare: camera de studiu, odihnă și delicată ambianță intelectuală a soților amfitrioni.

Aflăm de la profesorul N. Gh. Popescu,

cu, că, dimpreună cu alți colegi mai tineri se hotărîseră să înceapă o monografie a pietrarilor și, desigur, că un izvor al cercetărilor se găsea chiar în unele piese de artă din colecția lui, în biblioteca și însemnările pe care le făcuse de ani întregi despre sat, despre oameni, despre obiceiuri... În această casă păstrată și îmbogățită în veritabilul ei stil românesc, jumătate munte, jumătate șes, profesorul gospodar era și însuflețitorul corului căminului cultural în permanentă activitate de 18 ani, și al celui școlar, amîndouă răsplătite cu distincțiuni în concursurile pe raion și regiune. Vioara, dintre marama și zmalțuri, dovedea calda pasiune a profesorului și izvorul de cîntec și sensibilitate a casei lui...

Plecăm de-acu cu gîndul că cel puțin învățătorul și profesorul satului ar trebui să-și compună casa după chipul meseriei alese, după chemarea pe care o are în vatra unde s-a întors cu bagajele învățaturii de carte aleasă. Exemplu pentru copii, exemplu pentru părinții lor, pentru crearea unei tradiții în acest sens și valorificarea tezaurului artei populare. Fiind în contact permanent cu problemele curente, intelectualul satelor noastre e necesar să cunoască și aspectele de etnografie și folclor ale satului, pregătind viitorul izvor de cercetare pentru generațiile următoare. O asemenea acțiune ar mai fi și oglinda strălucitoare a unor activități obștești în stare să lumineze valorile lăzilor de zestre din bătrîni, caselor străvechi și obiceiurile de demult.

Modul în care soții profesor N. Gh. Popescu au înțeles aceste subtile datorii ale intelectualului de azi, cu simțul răspunderii față de averile sufletești și materiale ale satului în plină evoluție, se cuvine să-l urmeze fiecare tinăr intelectual, fiecare vîrstnic și înțelept cărturar al satelor noastre, ca o datorie, ca o perspectivă, ca o mărturisire de dragoste față de locul natal sau de activitatea lui...

O casă, deci, reflectînd chipul lăuntric și frumos al intelectualului și chipurile artei milenare a poporului — o imbinare a vieții de azi cu temeinicia spirituală și materială a trecutului nostru. O casă cu chipul de feciorie sufletească a poporului românesc, pe care fiecare om cu carte al satului nostru e chemat să-l păstreze sub acoperișul nou al vetrelor străbune...

Baruțu T. ARGHEZI

Șantierul ruinelor curții Domnești de la Tîrgoviște — Turnul Chindiei

SĂRBĂTORI

A rămas în mine, nevăzut,
un ostrov vechiu de umbră și de taină
Și-un astru vechiu pe umăr mi-a căzut,
lunare pulberi scutur de pe haină.

De unde vin aceste semne vagi,
de unde-această pătimire veche,
cînd trec prin luturi vechi, cu holde largi
și cu durerea floare la ureche ?

E un ceva în care-am fost să cad
sau un ceva care mă-nalță, tinăr,
cu holda țării prunc și camarad.

Eu spicul impletit îl port pe umăr.
Iar cînd sărbătoresc vreodată anul
cu mine-nchină, harnic, Bărăganul.

AI. ANDRIȚOIU

Familia în satul
românesc contemporan

NUNTA

Desen de Liana PETRUȚIU-GHIGORȚ

Erau amindoi așa cum se aștepta toată lumea, cum se cuvenea să fie într-o astfel de împrejurare, erau amindoi întocmai cum au fost, la rîndul lor, frații și surorile lor mai mari, aflați de-acum așezați la casele lor, cum au fost, mai demult, părinții lor și alții, și alții, miri și mirese, de cînd se știe satul, foarte sfioși, foarte tulburați, nespuse de coplesii de clipele prin care treceau, sub ochii înduioșați, plini de mare bucurie, strălucind de speranțe, ai întregului sat. La fel ca ei doi, sărbătorii de azi, singurii în unica și de neuitat clipă, au trăit-o și simțit-o cu toții.

Dar această este nunta lor și numai a lor, și în semn de cînte toți au îmbrăcat vestminte de mare sărbătoare. Ziua de azi le-a fost închinată lor, nunții celor doi, atît de sfioși, și tulburați, și coplesii de culori, de lumină, de parcă n-ar mai semăna cu ei înșiși. E ca și cum dintr-odată s-au schimbat, ei înșiși și toate din jurul lor. Altfel arată azi casa, altfel duzul bătrîn din curte, lavițele și masa împodobită, altfel sună vocile oamenilor, altfel o privesc pe mireasă ochii mamei, iar tatăl pare ceva mai tăcut ca de obicei.

Iar ea, la rîndul ei, s-a lăsat gătită, împodobită, ascultînd fără s-audă și fără să înțeleagă ceea ce i se spune. A îndeplinit supusă tot ce i s-a cerut să îndeplinească, așa ca-n vis.

Se gîndise prea mult la această zi, își țesuse ima-

gina viitoare ei familiei în nenumărate chipuri. Iar de pe cînd ieșise pentru prima dată la horă, apoi serile de șezătoare, de cum l-a întîlnit pe el și-n ma ei a încolțit puternicul sentiment care i-a legat i-a adus în fața întregului sat. De miine va avea ei. Iși va lua rămas bun de la mamă, de la frații surori, intrînd în rîndul nevestelor. Și va purta framă. Iată un prilej de-a zîmbi, la gîndul că de mîni și va innoda năframă. Și-o undă de tristețe față toate amintirile care au legat-o de părinți, de cîlărie...

Abia în această clipă îl vede, îl simte alături de pe mire, pe feciorul pe care ea și l-a ales și l-a vădit de bărbat. Era parcă mai vorbăreț, știa să facă și me. Acum, așezat lingă ea, i-a secat glasul. Se la lume și zîmbește, nici el nu știe de ce. Îl strigă pe tenii lui și nu-i înțelege.

Ieri s-a despărțit de vechea lui lume, de feciori, întors seara acasă și n-a avut somn. S-a plimbat și curte, a ieșit, sus, pe dîlmă, în grădină. De miine va mai adăpa vaca, nu va căuta un cui să întărească o scindură la gard, nu va mai asculta scîrșitul fa-liar al cumpenei. Va fi cap de familie, acolo, în curte, unde totul e nou, proaspăt și miroase încă a și vopsea, iar fîntîna încă nu e gata. Gîndul acest trezește, căci e primul în care se amestecă o grijă mai a lui, pe care o are fără să-l mai aibă alături: tatăl său.

Și astfel li s-au întîlnit privirile, înțelegînd că ce au visat amindoi se consfințește azi în fața întregului sat.

Sînt amindoi îndreptățiți să se arate sfioși și tulburați. Se cuvenea, era firesc, în tradiția nescriasă a satului; astfel trebuiau să se petreacă toate. Să se aștepte oară fastuoasă, încărcate de poezie, neprețuite mori de artă populară să se perinde prin fața lor, să rămănas bun mireasa, să fie și lacrimi, după dat să i se servească nașului găina, să se cînte și miresei, să se glumească, să se ridă, să-și aducă minte bătrînii de nunțile de demult. Să se ridice și nașul, cel căruia grijile nu i-au dat ocol în aceste

Note de drum
din R.A.U.

DE-A LUNGUL CANALULUI DE SUEZ

De-a lungul Canalului de Suez, în extremitatea de nord-est a Deltei Nilului, cu fața spre Mediterană, se află orașul Port Said. Aici, Asia se întilnește cu Africa. Sat de pescari, înaintea construirii canalului, Port Saidul s-a transformat în ultimele decenii, într-unul din principalele orașe ale R.A.U.

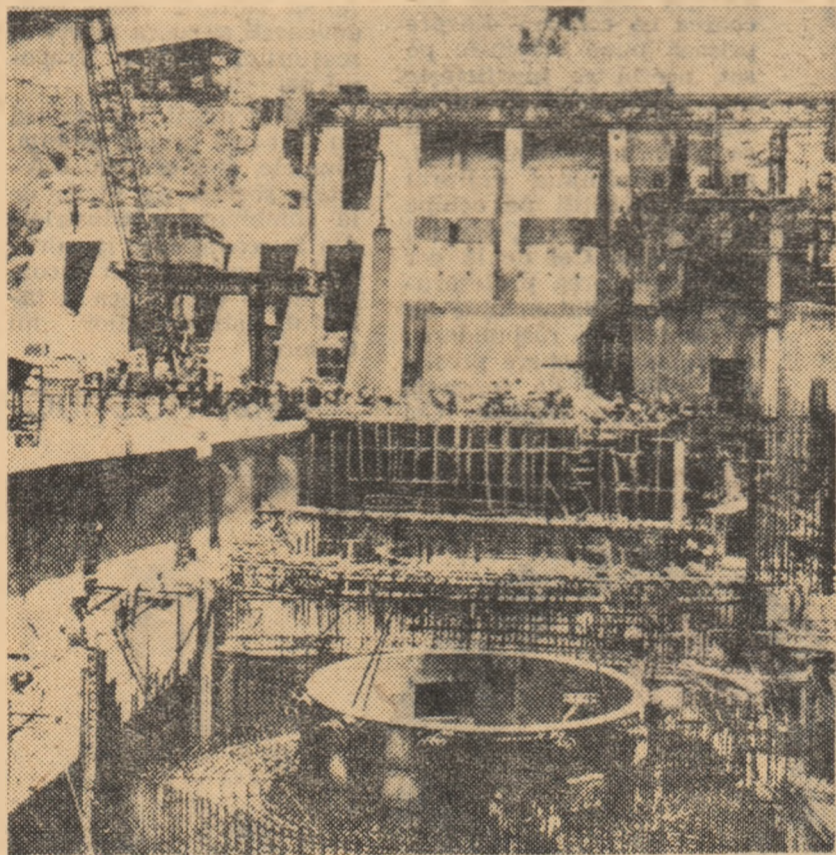
Ieșim din Port Said și, îndreptându-ne spre șoseaua care merge de-a lungul canalului, atenția ne este atrasă imediat de duduitul suteilor de tractoare grele care au început să transforme deșertul Suez în grădini roditoare. Pe aproximativ 500 000 ha, ne spune inginerul Yafi de la organismul de transformare a deșerturilor, se vor cultiva grâu, orez, porumb și legume. Alte 300 000 ha vor fi plantate cu pomi fructiferi. Apa de irigație va proveni în mare parte din canalul Ismailia, o prelungire a Nilului, al cărui debit va crește simțitor în tot cursul anului, ca urmare a construirii barajului înalt de la Assuan.

După aproximativ 80 km zărim noua clădire a administrației Canalului de Suez din Ismailia, unde aflăm că încă în cursul acestui an va începe amenajarea noului port. Prima etapă a lucrărilor comportă construirea mai multor cheiuri, dintre care unele pentru cereale. Se prevede, de asemenea, amenajarea unui port pentru vasele de pescuit,

construirea de silozuri și antrepozite și a unei căi ferate. La sfârșitul actualului plan de dezvoltare, noul port va putea primi simultan 21 de nave.

Lăsăm în urmă, rind pe rind, cele 20 de cargouri petroliere uriașe din convoiul care a plecat din Port Said în zorii zilei. Tot de aici, pe inserat, va pleca spre Suez un al doilea convoi, care va străbate canalul în cursul nopții. Mergem mai departe, tot de-a lungul canalului, pe șosea. După ce parcurgem cei 162 km, cit măsoară canalul, ajungem la Suez, punctul terminus al acestei căi maritime artificiale. Orașul, deschis larg spre Marea Roșie, este situat pe o limbă de pământ în prelungirea cimpiei Attaka. Aici au fost investite zeci de milioane de lire egiptene pentru construirea de centrale electrice, rafinării, fabrici de îngrășăminte. Cel de-al doilea plan de dezvoltare al R.A.U. prevede construirea la Suez a unei gări maritime moderne, care printre altele, va înlesni deplasările turiștilor ce vizitează în număr din ce în ce mai mare R.A.U. Noile amenajări care se aduc Canalului de Suez vor spori rolul său de cale maritimă internațională, întărind aportul său la economia națională a Republicii Arabe Unite.

C. OPRICĂ

Pe unul din sectoarele șantierului de construcție a barajului înalt de la Assuan

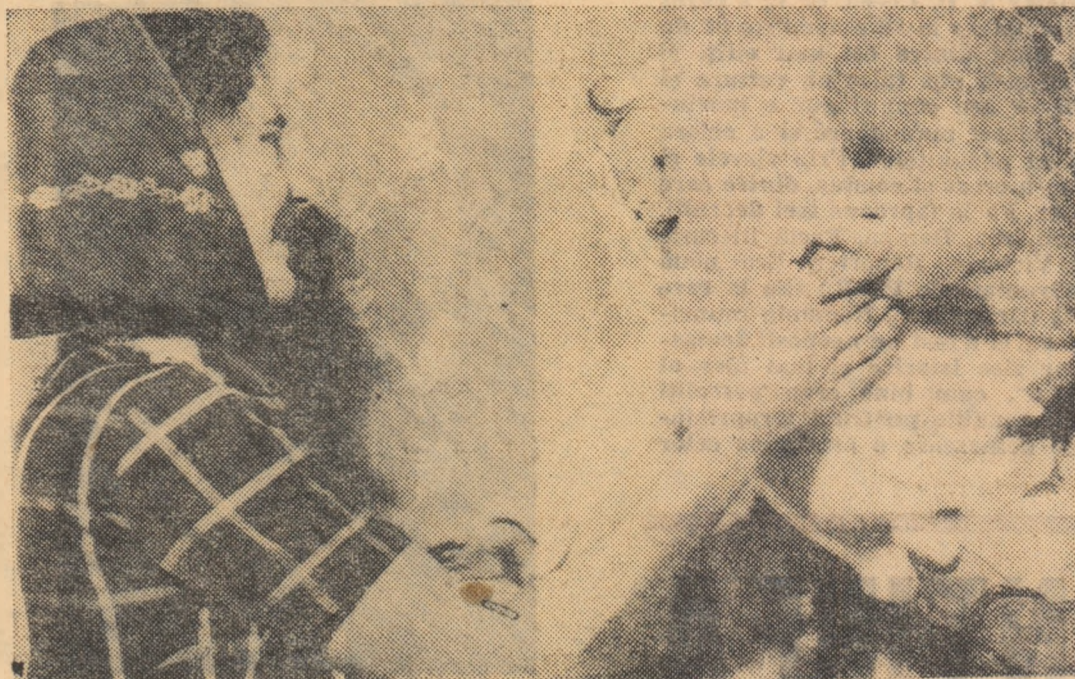
(Urmare din pag. 1)

școala vieții. Un om, chiar tobă de carte, își nimicește propria sa omenie în clipa cind viră în buzunarul său lucrul muncit de altul. Același om, devine ne-om, în momentul cind consideră munca cinstită drept o povară.

Răsfoiți o carte de folclor, să zicem una de proverbe și veți observa încă de la primele rinduri câtă înțelepciune stă concentrată în fiecare cuvânt. Acolo se spune, de exemplu, că „lacomul care își mănincă sămânța de in, își mănincă propria cămașă” și trebuie să desprindă din aceste vorbe adevărul că lăcomia face casă bună cu lipsa de prevedere și cu risipa. Acolo se spune că „așchia nu sare departe de trunchi” și trebuie să înțelegi din această proverbială metaforă cât de importantă este educația copiilor în familie, cât de hotărâtor este pentru

urmași exemplul bun al părinților. O astfel de vorbă poate provoca o adevărată reacție în lanț. Ea îți poate aminti și de numeroase alte vorbe asemănătoare. Iată de pildă: „cînd părinții mănincă aguridă, copiii li se sterpezesc dinții”, sau „copilul nu se învață cînd părinții îl răsfată”, sau „are școală înaltă: cei șapte ani de-acasă”.

Înțelepciunea populară n-a trecut niciodată indiferentă pe lângă adevăr și realitate. Înțelepciunea poporului este rodul unei observații îndelungate asupra caracterului omenesc, asupra lumii, asupra societății. Nu cunoșc un adevăr mai simplu, mai profund și mai înțelept decît vorba „prietenul la nevoie se cunoaște”. Nu cu-

Sfatul medicului

ÎNGRIJIREA COPILULUI SUGAR

Cu cîțiva ani în urmă, pe la începutul activității mele în comuna Șeica Mare, am fost chemată de urgență la un copil bolnav. Mititelul avea vreo trei luni și, după cum spunea maică-sa, plîngea într-una. „L-am legănat toată noaptea. I-am dat sîn și tot nu face” zicea ea. Am consultat copilul și am constatat că avea crampe la stomac. Nu am prescris nici un medicament. Am invitat-o însă pe mama copilului la dispensar. Asta, pentru a învăța ea, la școala mamei, cum se îngrijesc copiii.

Nu este un lucru deloc simplu, îngrijirea copilului sugar. Laptele de mamă este cel mai bun aliment pentru creșterea și dezvoltarea copilului mic, se digeră mai ușor decît laptele de vacă și conține o serie de substanțe care feresc sugarul de anumite boli cum ar fi pojarul, scarlatina. Asta nu înseamnă să i se dea copilului să sugă ori de cîte ori plînge. El trebuie obișnuit cu alimentația la ore fixe. Pînă la trei luni, între supturi se va păstra o pauză de trei ore (cu o pauză mai lungă noaptea). După trei luni pauza va fi de patru ore. În felul acesta, stomacul încă nedezvoltat al micuțului are un răgaz, se poate goli complet. De ce credeți că plîngea tot timpul micul meu pacient? Dîndu-i-se tot timpul să sugă, stomacul lui era într-o continuă activitate ceea ce i-a provocat dureri.

Mama care alăptează va fi foarte atentă la curățenia mîinilor și a sinilor. Mamelonul (sfircul) trebuie să fie spălat cu apă fiartă și răcită, cu ceai de mușețel sau soluție slabă de acid boric, atît înainte cît și după supt. Pielea foarte fină a copilului, foarte sensibilă la infecții, cere din partea mamei o atenție deosebită. Ori de cîte ori se apropie de copil să-și spele mîinile cu apă și săpun, să nu permită nimănui să sărute copilul. Dacă mama are guturai, gripă ori altă boală, să poarte o mască de tifon cînd alăptează.

În jurul vârstei de 4-5 luni, copilului nu-i mai ajunge numai laptele mamei, chiar dacă există din belșug. Trecerea la o alimentație mai variată să se facă treptat, cu multă grijă. Neținînd seama de deosebirea dintre copil și adulți, unele mame hrănesc copilul cu ce le vine la îndemină, cu mîncăruri grele, fasole, varză, carne. Într-o zi a venit la dispensar o mamă desneajăduită, cu un copil de opt luni. „Imi moare copilul”, zicea ea. Întrebînd-o ce i-a dat de mîn-

care, mi-a spus că „numai o bucăciță de slănină, că bietul copil a întins mîna și nu l-am putut lăsa să „rivnească” fără să-i dau”. Din cauza acelei bucăcițe de slănină copilul s-a îmbolnăvit la ficat.

Sugarul are nevoie de o serie de îngrijiri speciale ca înfășatul, baia, scoaterea la aer. Înfășatul se face blînd, cu scutece albe, curate, spălate, fierțe și călțate după fiecare folosire. Sînt mame care, din comoditate, folosesc scutece nespălate, numai uscate care, pe lângă mirosul urît pe care îl răspîndesc, irită și infectează pielea copilului.

Unele mame leagă sugarul fedeleș, spre a nu i se strîmba picioarele. Strîmbarea membrilor inferioare este deseori semn de rahitism și nu se previne prin „legarea” copilului, ci prin administrarea la timp a vitaminei D2 și altele. În schimb, neputîndu-și mișca picioarele, mușchii nu se dezvoltă și rahitismul, în loc să se vindece, se agravează.

Baia copilului se face zilnic pînă la vîrsta de șase luni, apoi la două zile pînă la un an, folosind apa nici prea rece, nici prea fierbinte (37 grade), într-o cameră potrivit de caldă (23 grade). Copilul se va spăla cu săpun fără sodă.

Camera în care stă copilul trebuie să fie luminoasă, curată, aerisită zilnic și încălzită în anotimpurile reci. De multe ori mamele supraîncălzesc camera pentru „a nu răci copilul”. Acești copii transpiră și apoi răcesc ușor, sînt agitați, nervoși, au somnul neliniștit.

Copilul nu trebuie culcat în același pat cu părinții deoarece acest lucru este nesănătos, lipsește copilul de aer, îi stînjenește mișcările.

Scoaterea la aer a sugarului se va face atît vara cît și iarna. Copilul nu trebuie ținut în casă pentru „a fi ferit de răceală”. Lipsa de plimbare, de aer, de soare predispune copilul la rahitism. El devine palid, bolnăvicios, pierde pofta de mîncare.

Iată de ce este necesar ca dragostea mamei să fie îmbinată cu priceperea. Mama trebuie să învețe neconștient de la medic, de la soră, pentru a-și însuși o serie de cunoștințe necesare bunei îngrijiri a copilului.

Dr. Joița CIORTEA
medic pediatru
Șeica Mare reg. Brașov

Cea mai frumoasă virtute

nosc un elogiu mai fierbinte al prieteniei și într-ajutorării omenești. Dar, ca el, filosofia adîncă a geniului popular a formulat mii și mii de alte adevăruri pe care le întilnim în școala vieții. Nimic nu-ți dăruie o mîndrie mai mare și mai frumoasă, decît convingerea că nu treci orb și surd prin lunga școală a vieții. Ea rivnește plină de pasiune să-ți înobileze sufletul. să-i de o înfățișare desăvîrșită și armonioasă, să te facă folositor ție însuși și societății. ea îți dă statornicie în muncă, ea îți este dascăl și prieten. Ați băgat de seamă cîtă frumusețe etică poartă în el omul harnic, modest, neobosit în muncă, prietenos cinstit necertăret, nepizmaș, cumpătat. Ați băgat de

seamă că tocmai oamenii de acest soi consideră că nu și-au ratat viața, că nu și-o irosc de pomană. Lucrează la grădina cooperativei agricole de producție, grădina geme de rod. Lucrează în brigăzile de cîmp, tarlalele lor sînt cu osebite frumoase. Sînt repartizați la sectoarele zootehnice, vitele și grajdurile ce le sînt date în grijă n-au pereche Oriunde i-ai pune, ei își arată hărnicia, simțul gospodăresc, dragostea de muncă. Nu întimplător și casele lor sînt cele mai frumoase din sat. Intri în ele cu plăcere, simți buna lor ospitalitate, te simți ca la tine acasă și nu pregeți să lauzi mîinile harnice care le-au împodobit. Acești oameni nu rămîn repetenți la școala vieții, acești oameni se pătrund de minunatele ei învățături, pasiunea lor nu cunoaște lene și odihnă. A te purta în felul lor este cea mai frumoasă virtute.

RECREERE — SPORT — ODIHNA

Toate le realizați cumpărând și dumneavoastră

MOTORETA „CARPAȚI SUPER“

Cu 4 190 lei puteți avea și dv. motoreta de ultimul tip „CARPAȚI SUPER“, prevăzută cu un motor în doi timpi cu capacitate cilindrică 68 cmc care funcționează cu benzină normală de cifră octanică 75.

Viteza maximă 55 km pe oră.

Încărcătura utilă 145 kg (2 persoane).

Consum de benzină 1,8—2,1 litri/100 km.

Capacitatea rezervorului 6 litri.

Motoreta „Carpați Super“ se vinde și cu plata în rate, astfel:

— pentru muncitori, membrii cooperativelor meșteșugărești și alți salariați aconto minim 15 la sută și un număr de maximum 20 rate lunare;

— pentru membrii cooperativelor agricole de producție aconto minim 30 la sută și un număr de maximum 12 rate lunare.

Nu este obligatorie purtarea căștii de protecție atât în localități cât și în afara localităților.

Nu necesită permis de conducere.

BICICLETA „CARPAȚI“

Bicicletele tip „CARPAȚI“ pentru bărbați și femei sînt realizate pentru toate gusturile, pentru toate vîrstele.

Rezistente și frumoase, bicicletele „Carpați“ pot fi folosite pe drumuri de toate categoriile.

Modelul „CARPAȚI“ pentru bărbați costă 690 lei, pentru femei 712,80 lei.

Modelul „ELEGANT“ pentru bărbați 625 lei, pentru femei 638,30 lei.

Modelul „SUPER“ pentru bărbați lei 865, modelul „Felicia“ pentru femei 880 lei.

Modelul „TUBIST“ pentru bărbați costă 855 lei. Modelul „DIANA“ pentru femei 870 lei.

Modelul „Junior“ costă 690 lei.

Modelul „PIONIER“ 1/2 destinat copiilor, vopsit în culori vii, costă 550 lei.

Bicicletele „CARPAȚI“ se vînd și cu plata în rate, astfel:

— pentru muncitori, membrii cooperativelor meșteșugărești, și alți salariați aconto minim 20 la sută și un număr maxim de 8 rate lunare;

— pentru membrii cooperativelor agricole de producție aconto minim 30 la sută și un număr de maximum 8 rate lunare.

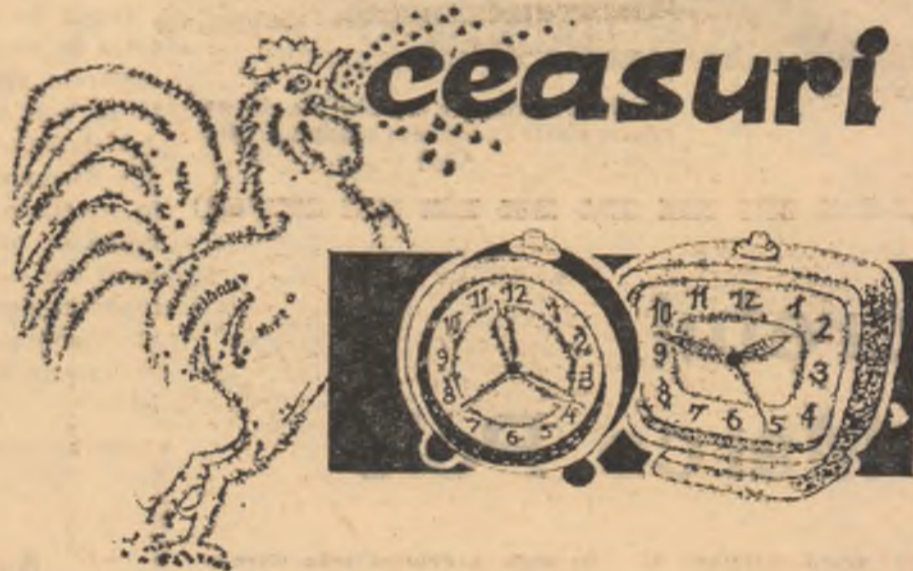

Folosind motoreta „Carpați Super“ și bicicleta „Carpați“ economisiți timp prețios în desfășurarea activității zilnice

UZINA de LACURI ȘI
VOPSELE „TRANSILVANIA“
ORADEA
CALEA CLUJULUI NR. 159
produce

și livrează pe bază de repartiții un bogat sortiment de vopsele, emailuri și lacuri pe bază de ulei și rășini sintetice, precum și pigmenți anorganici de precipitare, liber la contractare, ca:

GALBEN DE CROM, VERDE DE CROM, ALBASTRU DE FIER, OXID NEGRU DE FIER, GALBEN DE ZINC ÎN DIFERITE NUANȚE DE CULORI

UN CEAS DEȘTEPTĂTOR este necesar în orice gospodărie

MODELUL PREFERAT îl puteți procura de la

MAGAZINELE UNIVERSALE ȘI SPECIALIZATE ALE COOPERATIVELOR DE CONSUM

ALBINA

magazin

ÎNTINSUL NESFÎRȘIT AL APELOR

- SUPRAFAȚA PĂMÎNTULUI = 560 MILIOANE km.p.
- CEA MAI MARE ADÎNCIME OCEANICĂ = 11 034 m.
- APA ESTE DE 775 ORI MAI DENSĂ DECÎT AERUL
- FIECARE LITRU DE APĂ DE MARE CONȚINE, ÎN MEDIE, 35 GRAME DE DIFERITE SĂRURI

Mulți oameni găsesc nepotrivit numele planetei noastre. De ce se numește ea Pământ, dacă este acoperită cu apă, iar uscatul, continentele sînt împrăștiate în această apă ca niște insule? Suprafața Pământului ocupă 560 milioane km.p. Dintre acestea, 71 la sută sînt acoperite cu apă, care reprezintă o suprafață uriașă repartizată, într-o măsură mai mare sau mai mică, în patru oceane legate între ele — Atlantic, Indian, Pacific și Înghețat de Nord.

Oceanul este, de fapt, un bazin de apă mărginit de uscat. De acolo începe fundul oceanului, a cărui zonă cea mai puțin adîncă se întin-

de sub formă de fișie relativ îngustă de la țărîm pînă la o adîncime de 200 m. În adîncimile mai mari, în medie pînă la 2 000 m, începe, în coborîș brusc, zona batială. Ea este tot o trecere spre adevăratul fund al oceanului. Această se află în zona abisală, care cuprinde adîncimi între 2 000 și 6 000 metri. Această zonă este cea mai mare și ocupă 80 la sută din suprafața oceanului. Adîncimi mai mari se întîlnesc în depresiunile oceanice. Cea mai mare adîncime oceanică — la 11 034 m — a fost măsurată în depresiunea Marianelor din Oceanul Pacific. Este cel mai coborît punct de pe Pământ. Cel mai înalt punct de pe Pământ este vir-

ful Ciomolungma (Everest), din Himalaia, care atinge 8 882 m deasupra nivelului mării.

Adîncimea medie a oceanului mondial este de 3 725 m, iar înălțimea medie a uscatului — de numai 875 m.

Presiunea aerului este în medie de 1 kg/cm² (o atmosferă) și se schimbă încet o dată cu schimbarea altitudinii. Dar apa este de 775 de ori mai densă decît aerul. În apă, presiunea crește cu o atmosferă pentru fiecare 10 m adîncime. În depresiunea Marianelor, pe fiecare centimetru pătrat apă să 1 100 kg. Acolo, un obiect de mărimea corpului omenesc va suporta o presiune de circa 20 000 tone, ca și cum omul s-ar afla sub greutatea a 2 000 de vagoane-marfă.

Apa este o barieră pentru lumină. Razele solare ajung numai pînă la 400—500 m adîncime. De acolo în jos începe împărăția întunericului veșnic. Cu ajutorul unei plăci fotografice sensibile s-au descoperit raze de lumină la 1 000 m adîncime.

În apa mării se găsesc gaze, dintre care cel mai mult oxigen și azot. Oxigenul se întîlnește și la cele mai mari adîncimi. Datorită lui există acolo faună.

Apa mării se caracterizează prin sărurile pe care le conține din belșug (în medie, 35 g la un litru de apă). Cea mai sărată este apa Mării Roșii. Dacă sărurile din apa oceanului s-ar acumula în mod omogen pe întregul pămînt, ar forma un strat gros de 90 m.

Sărurile conțin cel mai mult sodiu, care, sub formă de clorură de sodiu, reprezintă 80 la sută din cantitatea lor totală. Urmează apoi magneziu, calciu, stronțiu și multe alte elemente, care se găsesc în cantități mai mici.

Oricît de mică ar fi cantitatea în care s-ar găsi unele elemente, cantitatea lor globală în apa mării este uriașă. Astfel, într-un metru cub de apă de mare, aurul se găsește în cantitate de numai șase miimi de miligram. Dar dacă acest aur s-ar extrage și s-ar repartiza egal, fiecare locuitor al Pământului ar căpăta aur în valoare de circa 20 000 de lei.

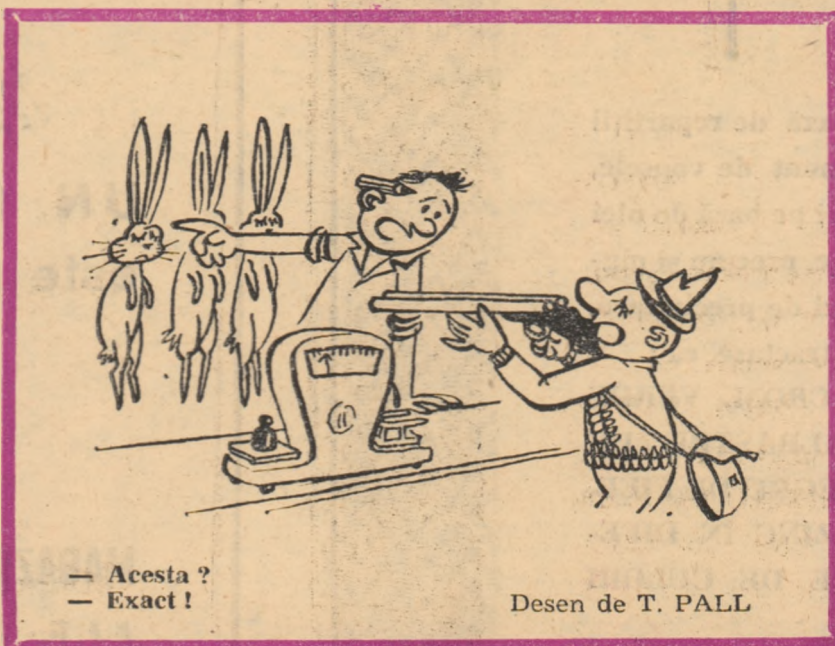
Cioplitori artistice pe obiecte de uz casnic aflate în muzeul etnografic din Cluj

Secretul lui Marco Polo

Printre marii călători ai lumii se remarcă și venețianul Marco Polo. Plecat, acum aproape 700 de ani, din Veneția împreună cu tatăl și cu unchiul său, marii negustori, el a străbătut Asia prin Persia, Pamir și Tibet, ajungînd în China. Aici a stat mai mulți ani în slujba marelui han Hubilai. În acest timp a călătorit în aproape toate regiunile Chinei și prin Birmania, făcînd cunoștință cu multe locuri și obiceiuri necunoscute europenilor din vremea sa.

După o ședere de peste 20 de ani în acea parte de lume, Marco Polo s-a întors, în 1295, la Veneția. Aici a scris o carte

în care a relatat cele văzute și trăite în lunga lui călătorie. Cartea, care a constituit cel mai important izvor de documente asupra Asiei de Est, de Sud și Centrală, a fost tradusă în numeroase limbi și răspîdită în mai multe țări. Numai că, în acea vreme nimeni, sau aproape nimeni, nu credea în cele relatate de îndrăznețul călător. Lucrarea lui a fost considerată o carte de povești născocite, și, înainte de moarte, autorul ei a fost sfătuit să se lepede de minciunile scornite. Abia cu cîteva secole mai tîrziu, omenirea s-a convins că tot ceea ce scrisese Marco Polo era adevărat.

Girafă cu două capete? Nu. E vorba de două girafe pe care fotograficul iscusit le-a surprins în această curioasă poziție

CURIOZITĂȚI

CARNE ARTIFICIALĂ

Cîțiva oameni de știință americani au reușit să prepare din proteina obținută din soia un produs care, cu un adaos de coloranți și substanțe aromatice, capătă proprietățile cărnii.

Pe baza acestei experiențe, oamenii de știință afirmă că vor produce artificial carne de pasăre, de porc, șuncă etc., tot atît de hrănitoare și de gustoasă ca și cele din carne veritabilă.

CROCODIL URIAȘ

În Africa, a fost descoperit, nu demult, craniul unui crocodil uriaș. Potrivit aprecierilor făcute de paleontologi (oamenii de știință care se ocupă cu studiul celor mai vechi ființe ce au trăit cîndva pe suprafața pămîntului), animalul măsura cel puțin 15 m lungime. Menționăm că, în zilele noastre, crocodilii nu depășesc decît rareori lungimea de 2—5 m.

Fosila descoperită, a cărei vîrstă este evaluată la 100—110 milioane de ani, este extrem de valoroasă pentru oamenii de știință.

ALBINELE PĂCĂLITE

Fluierînd într-un anumit fel, numeroase triburi din Congo pot chema roiuri de albine și le pot determina să-și clădească stupul în scorbura unui copac ales dinainte de tribul respectiv. În felul ac-

ta, băștinașii își asigură cantitățile de miere necesare hranei lor zilnice.

CASCADEA ÎNGHEȚATĂ

În Tibet există o cascadă denumită Dotha, înaltă de 24 de metri. Ea este situată în unul din cele mai reci puncte ale globului pămîntesc din care cauză este înghețată timp de nouă luni din an.

Știați că...

...numărul total al limbilor vorbite pe glob este de aproximativ 6 000, dintre care numai 43 sînt folosite de un număr mai mare de 50 de milioane de oameni?

...primele cercetări din țara noastră asupra Mării Negre au fost făcute în 1895 de către dr. Grigore Antipa?

...organul de auz al lăcustelor se află pe picioarele lor din față?

...cea mai veche societate științifică din țara noastră este Societatea de medici și naturaliști, înființată la Iași în anul 1831?

...o singură muscă poartă pe corpul ei, și în special pe labe, circa 6 milioane de microbi?

...după calculele oamenilor de știință, 99,9 la sută din materia existentă în Universul cunoscut se găsește sub forma de plasmă?...

...fiecare al patrulea soldat al S.U.A. se află în afara granițelor țării sale?

...Anglia cheltuiește anual 350 milioane lire sterline pentru întreținerea bazelor militare și a trupelor sale aflate în alte țări?

...un om poate trăi 40—50 de zile fără să mănînce, dar o lipsă de lichide (în special apă) de numai 40 de ore cauzează tulburări mortale?